

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського**

**Факультет «Туризму»
кафедра «Економіки та менеджменту»**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА

галузь знань : 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Львів – 2020

Робоча програма складена на основі освітньої програми підготовки бакалавра, галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Розробник: Коркуна І.І. к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту, заслужений економіст України, академік ТАУ

Затверджено на засіданні кафедри «Економіки та менеджменту» протокол № 1 від 30 серпня 2020р.

Зав. Кафедри

проф. Павленчик Н.Ф.

Декан факультету «Туризму»

к.е.н. доц. Холявка В.З.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Найменування показників	Галузь знань , напрям підготовки, освітньо - кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів -4	Галузь знань: 07 управління та адміністрування	вибіркова	
Модулів	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістовних модулів		3	4
		Семестр	
Індивідуальне науково - дослідне завдання		6	7
		Лекції	
		30	8
		Практичні, семінарські	
Загальна кількість годин-120		30	4
		Лабораторні	
		-	-
	Самостійна робота		
	60	108	
	Індивідуальні завдання		
Тижневих годин для денної форми навчання: • Аудиторних-4 Самостійна робота - студента-4	Ступінь вищої освіти: «БАКАЛАВР»	Вид контролю	
		Семестр	
		6	7
		залік	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу «Фіскальна політика» - сприяти підготовці кваліфікованих фахівців, що володіють системою знань з теорії та практики оподаткування і фіскальної політики.

Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами знань з теорії та практики оподаткування і фіскальної політики; засвоєння навиків практичної роботи у сфері оподаткування як платників податків, так і працівників органів Державної податкової служби України.

Курс сформований на основі науково - обґрунтованих знань та припущень і орієнтований на сучасне економічне мислення. Отримані знання сприятимуть кращому розумінні мотивів поведінки суб'єктів держави на різних стадіях економічного розвитку, аналізу правильності прийняття рішень стосовно формування та розподілу фінансових ресурсів держави. Курс передбачає отримання знань стосовно теорії та практики оподаткування та податкового регулювання, формування та використання доходів бюджетів, організації проведення державних закупівель та тендерів, фінансового та податкового менеджменту.

Вивчення курсу «Фіскальна політика» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із курсів «Основи фінансів», «Регіональна економіка», «Економічний аналіз діяльності підприємств», «Основи менеджменту» та цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

Завдання курсу «Фіскальна політика»: вивчення теоретико-організаційних основ фіскальної політики; ознайомлення з науковими дискусіями стосовно змісту та напрямків проведення фіскальної політики; формування системи знань про процес акумулювання та витрачання фінансових ресурсів держави; дослідження ефективності використання категорій фіскальної політики.

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити студентів із головними організаційними та методичними основами фіскальної політики, науковими дискусіями стосовно змісту та напрямків проведення фіскальної політики.

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички акумулювання та витрачання фінансових ресурсів держави з метою їх використання в управлінській діяльності.

Завдання проведення практичних занять: навчитися використовувати отримані результати в практичній управлінській діяльності; глибше засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях.

Вміти: у процесі вивчення дисципліни «Фіскальна політика» студент має оволодіти наступними компетентностями: здатністю використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і

управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здатністю аналізувати фінансову і монетарну політику та обґрунтовувати напрями їх удосконалення; здатністю до пошуку, використання та інтерпретації інформації для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ;здатністю оцінювати та передбачати вплив державних фіскальних рішень на особистий бюджет та фінансові ресурси суб'єктів господарювання; здатністю оцінювати наслідки для бізнесу і громадян від застосування державою податкового регулювання; здатністю об'єктивно оцінювати політичний аспект впливу на економічний розвиток країни;

Знати: навчання включають в себе вміння студентів використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; обґрунтовувати напрями удосконалення фінансової і монетарної політики; систематизувати та аналізувати інформацію для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
1.	Суть та зміст фіскальної політики
2.	Теоретичні засади фіскальної політики
3.	Наукова парадигма податкової політики
4.	Інституціональне забезпечення формування та реалізації фіскальної політики
5.	Прагматика оподаткування та податкового регулювання в контексті фіскальної політики
6.	Критерії та показники оцінки ефективності фіскальної політики
7.	Оптимізація фіскальної політики
8.	Зарубіжний досвід проведення фіскальної політики на різних етапах економічного розвитку
9.	Фіскальна політика на окремих етапах економічних трансформацій в Україні

Тема 1. Суть та зміст фіскальної політики

Сутність поняття «фіскальна політика». Види та методи фіскальної політики. Цілі та інструментарій фіскальної політики. Принципи фіскальної політики. Механізм фіскальної політики. Фіскальна політика в системі державного регулювання економіки. Загальний зміст категорії “фіскальна політика”. Відмінності “фіскальної політики” від інших економічних категорій.

Соціально-економічний зміст фіскальної політики. Інструменти фіскальної політики. Види фіскальної політики.

Наукові теорії фіскальної політики. Класична доктрина. Наукові погляди А.Сміта, Д.Рікардо та інших представників класицизму. Маржиналістська (неокласична) фіскальна думка. Представники маржиналізму та їх наукові узагальнення.

Література: 1, 2, 13, 15, 17, 21, 34, 35

Тема 2. Теоретичні засади фіскальної політики

Теоретичні засади фіскального регулювання економіки. Кейнсіанська модель фіскальної політики. Ліберальна модель фіскальної політики. Інституціональна модель фіскальної політики.

Кейнсіанська теорія фіскального адміністрування. Схильність до споживання та заощаджень. Концепція ефективного попиту, та “вбудовані механізми гнучкості”.

Монетаристська економічна школа. Фрідман та його економічні погляди. Неоконсерватизм, його розвиток; сучасні погляди у фіскальній науці.

Особливості проведення фіскальної політики України.

Література: 1, 2, 13, 15, 17, 21, 34, 35

Тема 3. Наукова парадигма податкової політики

Ефективна податкова політика. Справедлива податкова політика. Узгодження принципів ефективності і справедливості в оподаткуванні. Пошук податкової межі як результат компромісу між ефективністю й справедливістю.

Форми фіскальної політики. Дискреційна фіскальна політика, зарубіжні та вітчизняні трактування. Види дискреційної фіскальної політики. Прагматика стимулюючої та стримувальної політик. Використання інструментів різних видів дискреційної фіскальної політики.

Недискреційна (автоматична) політика. Вмонтовані стабілізатори, їх види. Податки у ролі вмонтованих стабілізаторів. Види трансфертів, державних витрат - вмонтованих стабілізаторів.

Дієвість вмонтованих стабілізаторів на різних фазах економічних циклів.

Література: 21, 34, 35, 10, 4, 18

Тема 4. Інституціональне забезпечення формування та реалізації фіскальної політики

Інституціональне забезпечення формування та реалізації фіскальної політики. Інституціональне середовище фіскального регулювання соціально-економічних процесів. Формальні та неформальні інститути оподаткування і типи відносин між ними. Транзакційні витрати оподаткування та шляхи їх зменшення. Теоретичні основи функціонування фіскальних інститутів.

Державні витрати та трансфертні платежі. Соціально - економічний зміст державних витрат. Порівняльна характеристика витрат держави та бюджетних витрат. Структура витрат бюджетів України.

Класифікаційні ознаки державних витрат та їх характеристика. Поточні

видатки і видатки розвитку. Функціональна класифікація. Функціонування інструменту “державних витрат” на різних стадіях економічного розвитку. Зміна попиту та пропозиції, ринкової кон’юнктури за допомогою державних витрат.

Державні закупівлі у складі державних витрат. Механізм їх функціонування. Поняття державних контрактів та державних замовлень. Тендери, їх сутність та порядок проведення. Їх роль у виконанні фіскальних завдань держави та ринковому регулюванні. Ефективність державних закупівель.

Економічний зміст трансферних платежів. Види трансфертів. Порівняльна характеристика функціонування трансфертних платежів в системі інструментів фіскальної політики.

Трансфертні платежі в бюджетній системі України. Трансфертне регулювання бюджетів.

Література: 8, 1, 13, 21, 18, 34, 35, 20

Тема 5. Прагматика оподаткування та податкового регулювання в контексті фіскальної політики

Податкова політика як інструмент реалізації регулюючої функції податків. Інструменти податкового регулювання. Податкове стимулювання інноваційно-інвестиційних процесів. Податкова підтримка розвитку малого бізнесу. Соціальні аспекти податкової політики. Екологічне регулювання.

Оподаткування як основа фіскальної політики.

Поняття фіскального вибору. Види системних підходів стосовно обґрунтування фіскального вибору. Представники системних підходів. Фіскальний вибір в сучасній ринковій економіці.

Система критеріїв фіскальної політики. Зміст критеріїв. Критерій фіскальної достатності, економічної ефективності, соціальної справедливості. Оптимізація державних рішень за допомогою системи критеріїв. Стабільність та гнучкість фіскальної політики.

Наукові принципи побудови податкової системи. Принцип платоспроможності. Прогресивна та пропорційна шкала оподаткування. Ціни по Ліндалю. Адміністративна зручність. Горизонтальна та вертикальна рівність в оподаткуванні. Діаграма Лоренца та коефіцієнт Джінні. Визначення визначальної бази. Планування видатків та доходів бюджетів. Етапи здійснення

Політика оптимального оподаткування. Крива Лаффера. Ухилення від оподаткування та проблема тіньової економіки. Проблеми та можливості оптимізації податкових надходжень та суспільних благ.

Прагматика взаємозалежності оподаткування та фіскальної політики. Диспропорції взаємозалежності. Тенденції економічного зростання: запланований та реальний стан. Взаємозалежність між доходами громадян та загальнодержавним економічним зростанням.

Проблеми адміністрування податку на додану вартість в Україні. Диспропорції у формуванні загального та спеціального фондів бюджетів. Номінальна та реальна дефіцитність бюджетів України. Прагматика

функціонального фінансування бюджетних призначень: проблеми та можливості оптимізації.

Література: 1, 13, 21, 28, 22, 34, 35

Тема 6. Критерії та показники оцінки ефективності фіскальної політики

Загальні критерії ефективності фіскальної політики. Показники ефективності податкової політики. Оціночні показники ефективності податкової системи. Показники ефективності податкового адміністрування. Оцінка рівня фіскальної децентралізації.

Функції податків. Основні елементи податку. Класифікаційні ознаки податків і їх обґрунтування. Вплив податків на ринкову кон'юнктуру, попит та пропозицію.

Податкова система України. Ланки податкової системи. Платники податків, види, соціальний стан. Права та обов'язки платників податків. Органи державного управління - учасники фіскального процесу.

Тема 7. Оптимізація фіскальної політики

Зміст категорії податків і їх соціально-економічна роль. Характеристика видів податкових платежів

Контролюючі органи, їх види. Сфера дії контролюючих органів. Система оподаткування України. Принципи побудови системи оподаткування. Загальнодержавні та місцеві податки і податкові платежі. Правове забезпечення роботи по їх адмініструванню.

Характеристика податків та зборів України. Прямі податки. Непрямі податки

Прагматика вітчизняного податкового регулювання.

Оптимізаційні моделі трансформації податкового регулювання та збалансування фіскальної та розподільчо-регулюючої функцій податків.

Теоретичні основи визначення податкового навантаження. Методи оцінки й показники податкового навантаження. Оптимізація податкової політики. Стратегічні орієнтири бюджетної політики. Антикризова стратегія фіскальної політики.

Література: 22, 30, 16, 19, 28, 21

Тема 8. Зарубіжний досвід проведення фіскальної політики на різних етапах економічного розвитку

Аналіз ефективності застосування інструментів фіскальної політики у провідних економіках світу на етапах економічного зростання та спаду. Порівняння результатів досліджень виявлених ефектів фіскальної політики в розвинених та перехідних економіках на різних етапах розвитку країни.

Тема 9. Фіскальна політика на окремих етапах економічних трансформацій в Україні

Проблеми сучасного стану реформування фіскальної політики. Напрями вдосконалення фіскальної політики.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	УСЬОГО	Л	П/С	ЛАБ	ІНД	С.Р.	УСЬОГО	Л	П/С	ЛАБ	ІНД	С.Р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Тема 1. Суть та зміст фіскальної політики</i>	11	2	2	-	-	7	12	0,5	-	-	-	11,5
<i>Тема 2. Теоретичні засади фіскальної політики</i>	10	2	2	-	-	6	14	1	0,5	-	-	12,5
<i>Тема 3. Наукова парадигма податкової політики</i>	11	2	2	-	-	7	13	1	0,5	-	-	11,5
<i>Тема 4. Інституціональне забезпечення формування та реалізації фіскальної політики</i>	12	4	4	-	-	4	14	1	0,5	-	-	12,5
<i>Тема 5. Прагматика оподаткування та податкового регулювання в контексті фіскальної політики</i>	14	4	4	-	-	6	13	0,5	0,5	-	-	12
<i>Тема 6. Критерії та показники оцінки ефективності фіскальної політики</i>	15	4	4	-	-	7	13	1	0,5	-	-	11,5
<i>Тема 7. Оптимізація фіскальної політики</i>	15	4	4	-	-	7	14	1	0,5	-	-	12,5
<i>Тема 8. Зарубіжний досвід проведення фіскальної політики на різних етапах економічного розвитку</i>	14	4	4	-	-	6	13	1	0,5	-	-	11,5
<i>Тема 9. Фіскальна політика на окремих етапах економічних трансформацій в Україні</i>	18	4	4	-	-	10	14	1	0,5	-	-	12,5
Усього годин:	120	30	30	-	-	60	120	8	4	-	-	108

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ занят.	Тема	К-сть годин
1.	Суть та зміст фіскальної політики	1
2.	Суть та зміст фіскальної політики	1
3.	Теоретичні засади фіскальної політики	2
4.	Теоретичні засади фіскальної політики	2
5.	Наукова парадигма податкової політики	2
6.	Наукова парадигма податкової політики	2
7.	Інституціональне забезпечення формування та реалізації фіскальної політики	2
8.	Інституціональне забезпечення формування та реалізації фіскальної політики	2
9.	Прагматика оподаткування та податкового регулювання в контексті фіскальної політики	2
10.	Прагматика оподаткування та податкового регулювання в контексті фіскальної політики	2
11.	Критерії та показники оцінки ефективності фіскальної політики	2
12.	Критерії та показники оцінки ефективності фіскальної політики	2
13.	Оптимізація фіскальної політики	2
14.	Оптимізація фіскальної політики	2
15.	Зарубіжний досвід проведення фіскальної політики на різних етапах економічного розвитку	2
16.	Фіскальна політика на окремих етапах економічних трансформацій в Україні	2
Разом практичних(семінарських, лабораторних) занять		30

6. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ (не передбачено)

7. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ розділу, теми	Назва розділу, теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Суть та зміст фіскальної політики	7	11,5
2.	Теоретичні засади фіскальної політики	6	12,5
3.	Наукова парадигма податкової політики	7	11,5
4.	Інституціональне забезпечення формування та реалізації фіскальної політики	4	12,5
5.	Прагматика оподаткування та податкового регулювання в контексті фіскальної політики	6	12
6.	Критерії та показники оцінки ефективності фіскальної політики	7	11,5
7.	Оптимізація фіскальної політики	7	12,5
8.	Зарубіжний досвід проведення фіскальної політики на різних етапах економічного розвитку	6	11,5
9.	Фіскальна політика на окремих етапах економічних трансформацій в Україні	10	12,5
Разом годин		60	108

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ (не педбачено)

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

У процесі вивчення дисципліни «Фіскальна політика» викладачем використовуються традиційні (лекційні, демонстраційні, практичні завдання та інше) та інтерактивні (кейс- методи рольові ігри, дискусії та інші) методи навчання.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення дисципліни «Фіскальна політика» викладачем використовуються наступні методи контролю:

Поточний контроль.

Модульний контроль.

Підсумковий контроль - залік.

11. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Розкрийте сутність поняття «фіскальна політика».
2. Цілі фіскальної політики.
3. Принципи фіскальної політики.
4. Механізм фіскальної політики.
5. Види та методи фіскальної політики.
6. Фіскальна політика в системі державного регулювання економіки.
7. Теоретичні засади фіскального регулювання економіки.
8. Кейнсіанська модель фіскальної політики.
9. Ліберальна модель фіскальної політики.
10. Інституціональна модель фіскальної політики.
11. Ефективна податкова політика.
12. Справедлива податкова політика.
13. Узгодження принципів ефективності і справедливості в оподаткуванні.
14. Пошук податкової межі як результат компромісу між ефективністю й справедливістю.
15. Інституціональне забезпечення формування та реалізації фіскальної політики.
16. Інституціональне середовище фіскального регулювання соціально-економічних процесів.
17. Формальні та неформальні інститути оподаткування і типи відносин між ними.
18. Транзакційні витрати оподаткування та шляхи їх зменшення.
19. Теоретичні основи функціонування фіскальних інститутів.
20. Податкова політика як інструмент реалізації регулюючої функції податків.
21. Інструменти податкового регулювання.
22. Податкове стимулювання інноваційно-інвестиційних процесів.
23. Податкова підтримка розвитку малого бізнесу.
24. Соціальні аспекти податкової політики.
25. Екологічне регулювання.
26. Загальні критерії ефективності фіскальної політики.
27. Показники ефективності податкової політики.
28. Оціночні показники ефективності податкової системи.
29. Показники ефективності податкового адміністрування.
30. Оцінка рівня фіскальної децентралізації.
31. Теоретичні основи визначення податкового навантаження.
32. Методи оцінки й показники податкового навантаження.
33. Оптимізація податкової політики.
34. Стратегічні орієнтири бюджетної політики.
35. Антикризова стратегія фіскальної політики.
36. Аналіз ефективності застосування інструментів фіскальної політики у провідних економіках світу на етапах економічного зростання та спаду.

37.Порівняння результатів досліджень виявлених ефектів фіскальної політики в розвинених та перехідних економіках на різних етапах розвитку країни.

38.Проблеми сучасного стану реформування фіскальної політики.

39.Напрями вдосконалення фіскальної політики.

12.РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЄ СТУДЕНТ

						Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Лекції			Семінарські			50	100
T1	***	T9	T1	***	T9		
1,5		1,5	4		4		
14			36			50	100

Шкала оцінювання : національна та ECTS

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, тобто за рейтингом накопичувальною системою. До рейтингу входить оцінювання роботи на практичних (семінарських) заняттях, поточний ,модульний контроль - 50 балів, підсумковий контроль іспит - 50 балів.

➤ **На відмінно** (90-100 балів) оцінюється робота , в якій студент:

Продемонстрував високий рівень теоретичної підготовки, вміння аналізувати проблему та відповідну літературу, логічно та послідовно викладати фактичний матеріал, робити науково -конкретні висновки та пропозиції;

Виявив вміння обирати необхідні методи розв'язання проблем, правильно їх використовувати, інтерпретувати , отримувати результат.

➤ **На добре** (75-89 балів) оцінюється робота, в якій студент:

Продемонстрував в цілому високий рівень теоретичної підготовки, згідно з навчального плану, вміння застосовувати отримані знання в процесі аналізу поставленої проблеми, логічно та послідовно викласти фактичний матеріал, робити порівняно, обґрунтовані висновки;

Виявив вміння в цілому вірно обирати необхідні методи розв'язання проблем, правильно їх використовувати, досить коректно інтерпретувати отримані результати.

➤ **На задовільно** (61-74балів) оцінюється робота, в якій студент:

Продемонстрував певну теоретичну підготовку згідно навчального плану;
Виявив уміння проаналізувати поставлену проблему та більш -менш логічно та послідовно викласти фактичний матеріал, робити певні висновки на основі проведеного аналізу.

➤ **Не задовільно** (менше 61 балів) оцінюється робота, в якій студент:

Продемонстрував поверхневу безсистемну теоретичну підготовку;
Виявив невміння проаналізувати поставлену проблему та більш - менш логічно та послідовно викласти фактичний матеріал, робити певні висновки на основі проведеного аналізу.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту(роботи),	Для заліку
91-100	A	відмінно	зараховано
82-90	B	добре	
75-81	C		
69-74	B	задовільно	
61-68	E		
35-60	EX	Не задовільно з можливістю	Не зараховано з можливістю
0-34	E	Не задовільно з обов'язковим	Не зараховано з обов'язковим

13.МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально - методичний комплекс з дисципліни «Фіскальна політика».

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бюджетний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2010 р. №50—51.
2. Податковий кодекс України від 2.12.2010р. №2755-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
3. Лук'яненко І. Бюджетно-податкова політика України: нові виклики : монографія / І. Лук'яненко, М. Сидорович. – К. : НаУКМА, 2014. – 229 с.
4. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій. Навчальний посібник. / Під редакцією д-ра екон. наук, проф. Іванова Ю. Б., д-ра екон. наук, проф. Майбурова І. А. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 492 с.
5. Податкова система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.]; за ред. В.Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.

Додаткова література

6. Бантон В. Д. Л. Фіскальна політика та механізм її реалізації / В. Д. Л. Бантон, В. І. Тарангул // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 21. – С. 30-35.
7. Баранецька О. В. Характеристика фінансово-економічних чинників та індикаторів фіскальної безпеки держави / О. В. Баранецька // Університетські наукові записки, 2008, № 4 (28), с. 436-442.
8. Дем'янчук І.А. Теоретичні основи фіскальної політики в умовах економічного спаду / І. А. Дем'янчук // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 4.
9. Заклекта-Берестовенко О. С. Податкова політика в системі економічної політики держави / О. С. Заклекта-Берестовенко // Ефективна економіка. – 2014. – № 3.
10. Касперович Ю. В. Податкові механізми відновлення соціально-економічного розвитку в контексті реформи 2016 року / Ю. В. Касперович. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/2299/>
11. Крисоватий А. І. Інституційне середовище фіскального регулювання соціально-економічних процесів / А. І. Крисоватий, Т. В. Кошук // Фінанси України. – 2011. – № 9. – С. 18-32.
12. Ползікова Г. В. Методи та інструменти податкової оптимізації / Г. В. Ползікова // Економічний простір. – 2015. – №93. – С. 221-229.
13. Проскура К. П. Комплексне оцінювання ефективності податкового адміністрування в Україні [Текст] / К. П. Проскура // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2013. – Том 14. – №1. – С. 330-340.

14. Ракул О. В. Фіскальна політика держави: проблеми розуміння / О. В. Ракул // Науковий вісник національної академії внутрішніх справ. – 2015. – № 1. – С. 44-50.
15. Сидорович О. Ю. Концептуалізаційна сутність неформальних інститутів оподаткування / О. Ю. Сидорович // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – Херсон : Видавничий дім «Гельветика». – 2016. – Вип. 16. – Ч. 4. – С.
16. Соловійова Ю. М. Теоретичні засади та сутність бюджетної політики / Ю. М. Соловійова // Економічний часопис – XXI. – 2012. – № 5-6. – С. 10-12.
17. Стратегічні пріоритети і завдання податкової реформи в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua>
18. Шевченко В. М. Принципи фіскальної політики держави на різних фазах економічного циклу / В. М. Шевченко // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2012. – № 1 (5). – Том 2. – С. 399-403.
19. Шикіна Н. А. Бюджетно-податкові важелі як інструмент розвитку економіки / Н. А. Шикіна, І. В. Мамонтова // Сталий розвиток економіки. – 2013. – № 1. – С. 345-348.
20. Юга І. П. Методологічні засади внутрішньої структури системи оподаткування / І. П. Юга // Економіка. Фінанси. Право. – 2012. – № 8. – С.16-18

Ресурси мережі Інтернет

21. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.
22. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
23. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>.
24. Офіційний сайт Урядового порталу. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>.
25. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.
26. Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://edu.minfin.gov.ua/Pages/Default.aspx>.
27. Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ndfi.minfin.gov.ua/>.
28. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>

29. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. [Електронний ресурс].
Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
30. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://www.ukrstat.gov.ua/>.
31. Офіційний сайт Журналу «Урядовий кур'єр» . [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://www.ukurier.gov.ua/>.
32. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс].
Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
33. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний
ресурс]. Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>.